

## U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **Wood-Steel, a. s.**, se sídlem Kaprova 42/14, Praha 1, zastoupený JUDr. Jaroslavem Tesákem, Ph.D., LL.M., advokátem se sídlem Jaselská 23, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, vedeném u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 62 A 88/2013, o námitce podjatosti,

### t a k t o :

Soudce Krajského soudu v Brně JUDr. David Raus, Ph.D., je **vyloučen** z projednávání a rozhodnutí ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 62 A 88/2013.

### O d ů v o d n ě n í :

Podanou žalobou se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 8. 2013. č. j. 34358/ENV/13, 803/570/13, kterým bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 2. 4. 2013, č. j. ČIŽP/48/OOL/SR01/1301430.005/13/OMV o uložení sankce za správní delikt.

Podáním ze dne 10. 12. 2013 vznesl žalobce námitku podjatosti vůči předsedovi senátu JUDr. Davidu Rausovi. Ph.D., která je odůvodněna negativním vztahem tohoto soudce k zástupci žalobce. Právní zástupce žalobce od 1. 11. 2004 zastával funkci předsedy senátu krajského soudu, jehož členem byl od dubna 2006 také JUDr. David Raus, Ph.D. Dne 21. 7. 2008 byl podán návrh na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti soudce JUDr. Jaroslava Tesáka, Ph.D., LL.M. a jako jeden z důkazů byl navržen výslech svědka JUDr. Davida Rause, Ph.D. Z obsahu tohoto návrhu jednoznačně vyplývá, že návrh byl podán na základě upozornění JUDr. Davida Rause, Ph.D. Ten také při jednání o kárném provinění dne 24. 11. 2008 vypovídal jako svědek ve prospěch návrhu na zahájení kárného řízení o odpovědnosti soudce JUDr. Jaroslava Tesáka, Ph.D., LL.M. Tato skutečnost vyplývá z rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 1. 12. 2008, č. j. 1 Ds 12/2008 – 139, a Nejvyššího soudu ze dne 18. 3. 2009, sp. zn. 1 Skno 1/2009. Podle JUDr. Jaroslava Tesáka, Ph.D., LL.M. došlo mezi ním a JUDr. Rausem, Ph.D. k nárůstu animozity ještě v době před podáním návrhu na zahájení kárného řízení. Vzhledem k průběhu kárného řízení tato animozita trvá i nyní a právní zástupce žalobce je proto přesvědčen, že by měl být JUDr. Rause, Ph.D. vyloučen z projednání a rozhodnutí předmětné věci.

K vznesené námitce podjatosti se vyjádřil předseda senátu JUDr. David Raus, Ph.D., který potvrdil, že v období od jara 2006 do podzimu 2008 musel s JUDr. Jaroslavem Tesákem, Ph.D., LL.M. spolupracovat v rámci senátu krajského soudu a že tato spolupráce nefungovala. Jeho upozornění, že JUDr. Jaroslav Tesák, Ph.D., LL.M. vydává senátní rozhodnutí, aniž by o nich senát skutečně rozhodl, se stalo jedním z důvodů podání návrhu na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti soudce. Potvrdil také, že v tomto kárném řízení vypovídal jako svědek o praktikách JUDr. Jaroslava Tesáka, Ph.D., LL.M. při vydávání rozhodnutí. Tyto pracovní neshody však nepřerostly do osobní roviny natolik, aby měl vůči JUDr. Jaroslavu Tesákovi, Ph.D., LL.M. v současnosti jakkoli negativní, či dokonce animózní, vztah. Nemá k tomu žádný objektivní důvod a ani subjektivně nic takového necítí. Proto se bez jakýchkoli subjektivních pochybností necítí být podjatým.

Podle ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci, jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Soudce lze vyloučit z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16; dostupné na [www.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz)).

Integrovaná součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezaujatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 – 70) a také Ústavního soudu plyne, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, které v konkrétním případě vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezaujatosti soudce. K této otázce se vyjádřil Ústavní soud např. v nálezu ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 722/05, tak, že *„vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti“* (srov. též nálezy sp. zn. I. ÚS 167/94 ze dne 27. 11. 1996). V uvedeném nálezu současně uvedl, že

pokračování

*subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání, rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že otázka podjatosti nemůže být postavena nikdy zcela najisto; nelze ovšem vycházet pouze ze subjektivních pochybností osob zúčastněných na řízení, nýbrž i z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedou.*“ Ústavní soud v tomto svém nálezu (obdobně jako např. v nálezu ze dne 8. 3. 2005, sp. zn. III. ÚS 448/04) poukázal na skutečnost, že rovněž judikatura Evropského soudu pro lidská práva vychází z dvojího testu nestrannosti soudce: subjektivní test je založen na základě osobního přesvědčení soudce v dané věci (*personal conviction of a particular judge*), objektivní test sleduje existenci dostatečných záruk, že je možno v tomto ohledu vyloučit jakoukoliv legitimní pochybnost (*guarantees sufficient to exclude any legitimate doubt in this respect*).

Při posouzení otázky podjatosti soudce je třeba akcentovat také tzv. zdání nezávislosti a nestrannosti nejen ve vztahu k účastníkům řízení, nýbrž i ke třetím osobám. Rozhodující pro výrok o podjatosti či nepodjatosti soudce proto nemůže být ani hodnocení subjektivního pocitu soudce, ani hodnocení osobního vztahu k účastníku řízení, nýbrž objektivní úvaha, zda s ohledem na zjištěné okolnosti případu lze mít za to, že soudce by mohl být podjatý.

Nejvyšší správní soud v souladu s uvedenými východisky zkoumal při posuzování předložené námitky podjatosti, zda lze mít na základě objektivní úvahy zato, že předseda senátu JUDr. David Raus, Ph.D. by mohl být v dané věci podjatý. Přitom vycházel z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedou, a vzal v úvahu, že postup, kdy je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je postupem výjimečným. Subjektivní hledisko právního zástupce žalobce a předsedy senátu bylo pouze podnětem k samotnému zkoumání.

Nesporné skutkové okolnosti vyvolávají z objektivního hlediska pochybnosti o nepodjatosti předsedy senátu JUDr. Davida Rause, Ph.D. se zřetelem na jeho poměr k JUDr. Jaroslavu Tesákovi, Ph.D., LL.M., který v řízení o žalobě zastupuje žalobce. Jeho upozornění bylo jedním z důvodů pro podání návrhu na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti JUDr. Jaroslavu Tesákovi, Ph.D., LL.M. v době, kdy byl soudcem Krajského soudu v Brně. Navíc JUDr. Raus, Ph.D. v tomto kárném řízení vystupoval jako svědek a svou výpověď podpořil závěry uvedené v návrhu na zahájení kárného řízení.

Nejvyšší správní soud při posuzování námitky podjatosti neshledal v dané věci důvod, aby se odklonil od závěrů, ke kterým dospěl již v usnesení ze dne 10. 10. 2012, č. j. Nao 70/2012 - 103, kdy se zabýval totožnou námitkou podjatosti. Tehdy předložil JUDr. Jaroslav Tesák, Ph.D., LL.M. část protokolu o ústním jednání u Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 11. 2008, sp. zn. 1 Ds 12/2008, podle kterého JUDr. David Raus, Ph.D. uvedl, že výše popsaná událost „*poznámala naše vztahy*“ a že „*až od té doby jsou ty vztahy špatné*“. V průběhu kárného řízení tedy výslovně uvedl, že toto řízení a události jemu předcházející poznámaly jeho vztahy s JUDr. Jaroslavem Tesákem, Ph.D., LL.M. které sám označil za špatné. Jakkoliv tedy Nejvyšší správní soud akceptuje tvrzení JUDr. Davida Rause, Ph.D., že se subjektivně necítí podjatý, za dané situace akcentuje objektivní pohled a konstatuje, že nelze vyloučit pochybnost o jeho nepodjatosti. Důvodem vyloučení soudce pro podjatost je totiž garantovat spravedlivý proces, jehož základním předpokladem

je nezávislost a nestrannost, a nelze proto připustit, aby soudci rozhodovali v případech, kdy by jejich osobní nepříznivé vztahy s právním zástupcem účastníka řízení mohly vyvolávat pochyby, byť se třeba ve skutečnosti míjející s realitou, zda je soudce nepodjatý či nikoliv.

Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

**P o u č e n í :** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. ledna 2014

JUDr. Eliška Cihlářová  
předsedkyně senátu